

Afgjort den 30. april 2025

208

Ministeriet for Grøn Trepert. København, den 23. april 2025.

- a. Ministeriet for Grøn Trepert anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan igangsætte it-projektet "NRM-It Modelprojekt" (herefter Modelprojektet) mhp. at tilvejebringe it-understøttelse af Ny Reguleringsmodel (NRM) for landbrugets udledninger af kvælstof. Projektet følger af *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* af november 2024.

De samlede projektudgifter udgør i alt 202,3 mio. kr. i 2024-2035 inkl. risikopulje og ekskl. renter (2025-pl).

Udgiften i 2025 på i alt 20,6 mio. kr. afholdes af den på finansloven for 2025 opførte bevilling på § 27.21.01. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Udgifter for 2026 og frem søges indarbejdet på kommende bevillingslove.

b. **Projektbeskrivelse**

Af *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* af november 2024 fremgår det, at den nuværende markregulering erstattes af en ny udledningsbaseret regulering. Beslutningen ligger i forlængelse af *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug* af oktober 2021, hvor det blev forudsat, at der skal gennemføres en ny og mere omkostningseffektiv reguleringsmodel ifm. kvælstofindsatsen.

NRM skal sikre, at reguleringen af landbrugets udledninger af næringsstoffer i højere grad bliver baseret på bedriftsnære opgørelser af udledningerne (bedriftsregnskaber). Den eksisterende regulering har fokus på regulering af input (gødning) og etablering af virkemidler (f.eks. efterafgrøder).

Med NRM skal bedriften reguleres på baggrund af dyrkningsdata, hvor landbrugerens valg af afgrøder, gødskningspraksis og virkemidler skal indgå som centrale elementer i landbrugerens overholdelse af den maksimalt tilladte udledning, hvilket forudsætter en ny og forbedret it-understøttelse.

Den første del af it-understøttelsen af NRM er igangsat med et Fundamentprojekt efter Finansudvalgets tilslutning med *Akt. 26 af 7. november 2024 om it-understøttelse af Ny reguleringsmodel for kvælstof*. Ifm. behandlingen af akt. 26 blev Finansudvalget orienteret om, at der senere ville blive forelagt endnu et aktstykke mhp. tilslutning til igangsættelse af anden del af it-understøttelsen for NRM. Dette aktstykke vedrører tilslutning til igangsættelse af Modelprojektet, der udgør den anden del af it-understøttelsen for NRM.

Fundamentprojektet og Modelprojektet er indbyrdes afhængige og flere leverancer gennemføres parallelt, idet Fundamentprojektet bidrager med nødvendig fornyelse, udbygning og modernisering af den eksisterende tekniske infrastruktur, mens Modelprojektet implementerer den vedtagne reguleringsmodel for NRM. Opdelingen i to projekter understøttes af anbefalinger fra Statens It-råd.

Fundamentprojektet har overordnet fokus på opdatering af den tekniske infrastruktur på gødningsområdet og implementering af det grundlag for NRM, som ikke er afhængig af den konkrete opsætning af nye regler. Fundamentprojektet omfatter hermed forudsætningsskabende tiltag i eksisterende systemer som konsolidering af gødningsområdet, mens Modelprojektet skal sikre it-understøttelsen af den nye regulering.

Modelprojektet skal konkret understøtte både landbrugerens indberetninger og opgavevaretagelsen i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Landbrugeren skal kunne se, hvilken udledningskvote der skal overholdes på bedriften, og at dette bliver dokumenteret elektronisk. It-systemet skal samtidig understøtte en markdriftsindberetning, hvor landbrugeren skal indberette data om bl.a. gødningsforbrug samt en udledningsberegner, der giver landbrugeren adgang til en planlægningsfunktion. Dertil skal der udvikles moduler til brug for kontrol- og sagsbehandling.

Modelprojektet består af følgende leverancer:

- Indberetning til bedriftsregnskabet
- Beregning af udvaskning og udledning
- Håndtering af grænseværdier, herunder
 - Beregning af udledningskvote
 - Understøttelse af fleksibilitetsmekanismer
 - Beregning af basisudvaskningsgrænse
- Understøttelse af planlægning
- Sagsbehandling og kontrol
- Deling af beregningsgrundlag med erhvervet
- Administration ved arealoverdragelser
- Understøttelse af datagrundlag

Udgifter ved projektet

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har estimeret de totale omkostninger til Modelprojektet (2024-2035) til 202,3 mio. kr. ekskl. renter. Totalomkostninger består dels af aktiverbare projektudgifter (91,8 mio. kr.), dvs. omkostninger til udvikling af den tekniske løsning, og dels af ikke-aktiverbare projektudgifter (110,5 mio. kr.), dvs. omkostninger til øvrige ikke-aktiverbare aktiviteter i gennemførselsfasen, hvoraf risikopuljen udgør 35,3 mio. kr. Hertil kommer omkostninger til renter (19,8 mio. kr.)

Tabel 1

Mio. kr. 2025-pl	Total	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Aktiverbare projektudgifter, afskrivninger	91,8	-	-	-	-	12,0	15,0	15,0	15,0	15,0	8,6	5,6	5,6
Ikke-aktiverbare projektudgifter	110,5	0,0	20,4	24,7	30,6	34,7							
- heraf risikopulje	35,3	-	-	-	8,8	26,5							
Total, ekskl. renter	202,3	0,0	20,4	24,7	30,6	46,7	15,0	15,0	15,0	15,0	8,6	5,6	5,6
Renter	19,8	-	0,2	1,3	3,0	3,9	3,6	2,9	2,1	1,4	0,8	0,4	0,1
Total, inkl. renter	222,0	0,0	20,6	26,0	33,6	50,6	18,6	17,8	17,1	16,3	9,4	6,1	5,8

Anm. Mindre afvigelser i summene forekommer som følge af afrundinger.

Kilde: Ministeriet for Grøn Trepert

Gevinster ved projektet

Ikke-økonomiske gevinster

For Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er de styrende gevinster af ikke-økonomisk karakter. Der er tale om følgende gevinster:

- Mere bedriftsnær regulering.
- Mere fleksibilitet for landbrugeren i sin overholdelse af reguleringen.
- Forøget kontrollerbarhed på kvælstofområdet.

Risici og risikoprofil

De syv væsentligste risici ved projektet fremgår af projektgrundlag og business case behandlet af Statens It-råd marts 2025. Disse er følgende:

1. At vigtige beslutninger for projektets implementering ikke træffes rettidigt. En forsinket lovproces, finansieringsproces eller politisk stillingtagen kan medføre senere igangsættelse af vigtige dele af projektet, men forventes ikke at påvirke projektet.

Mitigerende handling: Der er reserveret ressourcer til eksterne it-konsulenter for at tilvejebringe hurtig, specialiseret kapacitetsopbygning.

2. At leverancer i projektet *NRM-It Fundament* med sammenhæng til dette projekt er forsinkede. Fundamentprojektet kan få svært ved at opbygge kapacitet tilstrækkelig hurtigt.

Mitigerende handling: Der foretages løbende prioriteringer i Fundamentprojektet for at sikre, at leverancer med størst påvirkning til Modelprojektet prioriteres først.

3. At centrale modelementer i projektet kan ændre sig, hvis scopet for projektet udvides i forbindelse med den kommende politiske stillingtagen til den indstillede reguleringsmodel, når denne behandles politisk.

Mitigerende handling: Der arbejdes ud fra en antagelse om fuldt scope for projektet for at minimere behovet for en senere udvidelse af scope som følge af ændrede politiske beslutninger.

4. Kapacitets- og kompetenceopbygning risikerer ikke at kunne følge med behovet i projektperioden, da projektet afvikles sideløbende med andre store indsatser i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Mitigerende handling: Projektet er højt prioriteret i styrelsens portefølje, og der er reserveret ressourcer til eksterne it-konsulenter for at tilvejebringe hurtig, specialiseret kapacitetsopbygning.

5. Større kompleksitet i processen som følge af flere eksterne leverandører. Projektets afhængigheder af flere eksterne leverandører samt det kommende udbud på styrelsens rammesystem CAP-TAS kan medføre større kompleksitet i leverandørers sideløbende arbejde på samme leverancer.

Mitigerende handling: Der gøres løbende brug af erfarne konsulenter på SKI-udbud, som ikke forventes at have behov for lang indkøring. Ligeledes kan disse være tilknyttet projektet over en længerevarende periode og modvirke for mange leverandørskift ift. projektets kompetenceopbygning og eksekveringsevne.

6. Interessenter, som kan påvirke eller påvirkes af implementeringen af Fundamentprojektet, kan mangle repræsentation i projektet. Der er risiko for, at projektet overser at inddrage centrale interessenter i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø rettidigt grundet et stort organisatorisk landskab.

Mitigerende handling: Styrelsen er opmærksom på relevant inddragelse af interessenter på tværs af organisationen, herunder følgegruppen for ny reguleringsmodel, som følger projektets udvikling. Der er også fokus på rettidig inddragelse af it-kompetencer samt involvering af interessenter i design- og udviklingsprocessen (UX-proces) efter behov.

7. Der er behov for at foretage ændringer kort efter idriftsættelse. Når landbrugere og/eller administrationen i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø begynder at bruge den nye regulering i praksis, kan der opstå situationer, som ikke var forudset. Det medfører, at der sent i udviklingsprocessen kan blive behov for justeringer i løsningen.

Mitigerende handling: der tilrettelægges en bruger-proces (UX-proces), som supplerer den allerede planlagte UX-proces i Fundamentprojektet, med henblik på at inddrage brugere for at belyse relevante brugsscenerier for både landbrugere og administrationen og planlægge løsningsdesignet herefter.

På baggrund af ovennævnte risici er der estimeret en risikopulje på 35,3 mio. kr. svarende til en risikodækning på ca. 20 pct. af projektøkonomien.

Behandling i Statens It-råd

Statens It-råd har vurderet, at projektet har normal risiko. Projektet er ikke blevet anbefalet et eksternt review. Statens It-råd anbefaler Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at:

1. NRM-projektet indsætter tre til fire milepæle i tidsplanen, hvor styregruppen har mulighed for at vurdere, om projektet har den nødvendige fremdrift.
2. Sammenhænge og afhængigheder mellem Fundamentprojekt og Modelprojekt tydeliggøres sammen med organisationens overordnede programstruktur.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø følger anbefalingerne fra Statens It-råd og vil forelægge halvårslige statusrapporteringer om projektets fremdrift til Statens It-råd.

Tidsplan for fremtidige orienteringer

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vil orientere om projektets drift og effekter, jf. budgetvejledningens pkt. 2.2.18.1.2. Tidsplan for fremtidige orienteringer til Finansudvalget er:

- Forår 2026: Orientering om projektstatus.
 - Forår 2028: Orientering i forbindelse med overgang til drift, den afsluttende implementering samt projektstatus i øvrigt.
 - Forår 2029: Orientering om projektets drift og effekter ca. et år efter overgang til drift.
- c. Aktstykket forelægges Finansudvalget med henblik på, at projektet igangsættes med henvisning til budgetvejledningens pkt. 2.2.18.1.2, hvori det fremgår, at it-projekter, hvor de samlede budgetterede udgifter udgør 70,0 mio. kr. eller derover, skal forelægges Finansudvalget.
- d. Projektet har været forelagt Statens It-råd, hvis udtalelse vedlægges som bilag til dette aktstykke, ligeledes vedlægges svarbrev fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan igangsætte it-projektet NRM Modelprojekt. De samlede projektudgifter ekskl. renter er 202,3 mio. kr. i 2024-2035. Udgiften i 2025 på i alt 20,6 mio. kr. afholdes af den på finansloven for 2025 opførte bevilling på § 27.21.01. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 23. april 2025

JEPPE BRUUS

/ Cathrine Mary Jørgensen

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af et flertal i Finansudvalget den 30-04-2025 (udvalget med undtagelse af Dansk Folkepartis medlemmer, der stemte imod aktstykket)